

Signalizačná správa ÚKSÚP

Dnešnú signalizáciu zameriame najmä na **jablone a hrušky**. Skorú červivosť plodov jabloní spôsobuje **piliarka jablčná**. Piliarky sú drobné osičky, ktorých larvy sa môžu výnimočne v niektorých rokoch premnožiť a spôsobiť straty na úrode. Piliarka jablčná prezimuje v štádiu larvy v kokóniku v pôde. Na jar sa kuklí a neskôr sa liahnu osičky. Samičky kladú jednotlivito vajíčka do kališnej časti kvetov. Asi o 10 dní sa liahnu larvy, ktoré na mladom plode vyžierajú povrchovú špirálovú chodbičku. Neskôr prenikajú priamo do stredu plodu. Plod opúšťajú dosť veľkým otvorom, pri ktorom možno nájsť kôpku vlhkého hnedého trusu. Jedna larva môže poškodiť 2-3 plody. Dospelé larvy vypadávajú na zem a zahrabávajú sa do pôdy na prezimovanie. Škodca má jednu generáciu do roka. Ochrana proti piliarkam má význam iba v oblastiach s pravidelnými škodami na úrode. Postačuje jeden dôkladný postrek stromov ihneď po odkvitnutí, keď opadávajú posledné korunné lupienky kvetov (nie skôr, keď ešte lietajú včely!). Povolený je prípravok Sivanto Prime (účinná látka flupyradifurone). Určitý účinok môžu mať aj prípravky autorizované proti žravým a cicavým škodcom alebo húseniciam, ktorými sú Decis EW 50, Decis Protech (aj v malospotrebiteľskom balení – MB), Delta EW 50, Dinastia a len v malospotrebiteľskom balení Decis AI, Sanium Ultra, Sanium Ultra AI (všetky s účinnou látkou deltamethin), Karate Zeon 5 CS (aj MB), Ninja Zeon 5 CS, Vaztak Pro a Lambdol a len v malospotrebiteľskom balení Samuraj (všetky s účinnou látkou lambda-cyhalothrin). Použiť možno aj prípravok NeemAzal T/S (aj MB) s účinnou látkou azadirachtin.

Vopred upozorňujeme, že začiatok mája je v bežnom roku obdobím škodlivosti podkopáčikov, ktorí patria medzi tzv. **mínujúcich škodcov jabloní**. Podkopáčiky začínajú lietat po odkvitnutí jabloní. Ich rojenie však u nás nemožno signalizovať pomocou feromónových lapačov, pretože nie sú oficiálne povolené. Hospodárske škody vznikajú iba v najteplejších oblastiach Slovenska, teda v okresoch Dunajská Streda, Komárno a juh okresov Galanta, Šaľa a Nové Zámky. Na ostatnom území republiky bývajú ich škody nízke až zanedbateľné. Za rok mávajú podkopáčiky 2 až 3 generácie, ochrana je najdôležitejšia pre prvé dve generácie. Na chemickú ochranu v čase rojenia približne na prelome apríla a mája možno použiť rovnaké prípravky ako proti piliarke jablčnej alebo v čase kladenia vajíčok približne o 5-7 dní neskôr po rojení prípravky Spintor (aj MB, účinná látka spinosad) alebo NeemAzal T/S (aj MB).

Okrem škodcov bývajú plody jadrovín skoro po odkvitnutí napádané aj **chrastavitosťou**. Vyhovujú jej najmä vlhkejšie podmienky. Pre vznik prvotných infekcií je potrebné dostatočne dlhé orosenie listov, či už priamo rannými rosami alebo počas dažďa až do uschnutia listov po daždi. Preto sú jej výskyty častejšie a intenzívnejšie vo vyšších polohách. Z preventívnych opatrení treba spomenúť voľbu vhodných vzdušných stanovišť, výber odolnejších odrôd, likvidáciu opadaných listov a zabezpečenie vzdušných korún stromov. S chemickou ochranou sa začína tesne po odkvitnutí. V prípade daždivého počasia je potrebné opakované ošetrovanie v pravidelných intervaloch podľa skorosti odrody približne až do polovice júla.

Ing. Stanislav Barok
ÚKSÚP – OOR
25.4.2022